

На основу члана 28. став 8, члана 30. став 4, члана 33. став 4. и члана 36. Закона о банкама („Службени гласник РС“, бр. 107/2005, 91/2010, 14/2015 и 19/2025) и члана 15. став 1. Закона о Народној банци Србије („Службени гласник РС“, бр. 72/2003, 55/2004, 85/2005 – др. закон, 44/2010, 76/2012, 106/2012, 14/2015 и 40/2015 – одлука УС, 44/2018 и 19/2025), Извршни одбор Народне банке Србије доноси

О Д Л У К У
О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ОДЛУКЕ О
УПРАВЉАЊУ РИЗИЦИМА БАНКЕ

1. У Одлуци о управљању ризицима банке („Службени гласник РС“, бр. 45/2011, 94/2011, 119/2012, 123/2012, 23/2013 – др. одлука, 43/2013, 92/2013, 33/2015, 61/2015, 61/2016, 103/2016, 119/2017, 76/2018, 57/2019, 88/2019, 27/2020, 67/2020 – др. одлука, 89/2022, 77/2023 и 13/2025), у тачки 1. речи: „осим ризика усклађености пословања“ замењују се речима: „осим ризика који се уређују другим прописом Народне банке Србије“.

2. У тачки 2. став 1. одредба под 5) мења се и гласи:

„5) ризику концентрације, који посебно укључује ризике изложености банке према једном лицу или групи лица која се сматрају повезаним лицима;“.

Одредба под 8) мења се и гласи:

„8) оперативном ризику, укључујући правни ризик, ризик модела и ризик неодговарајућег управљања информационим и другим технологијама значајним за пословање банке;“.

После одредбе под 10) додаје се одредба под 10а), која гласи:

„10а) ризику прекомерног степена задужености банке;“.

У ставу 2. одредба под 5) мења се и гласи:

„5) ризик усклађености пословања банке је ризик од изрицања санкција регулаторног тела, финансијских губитака или нарушавања репутације банке услед обављања послова банке на начин који није у складу са законом и другим прописом, унутрашњим актима банке, стандардима пословања, процедурама о спречавању прања новца и

финансирања тероризма, као и са другим актима којима се уређује пословање банке.“.

3. Тачка 15. мења се и гласи:

„15. Банка је дужна да успостави и примени ефективан и ефикасан систем унутрашњих контрола ради континуираног праћења ризика којима је изложена или може бити изложена у свом пословању, а који се нарочито састоји од:

- 1) функције управљања ризицима;
- 2) функције контроле усклађености пословања;
- 3) функције унутрашње ревизије.

Систем унутрашњих контрола представља скуп процеса и процедура успостављених ради адекватне контроле ризика, праћења ефективности и ефикасности пословања, поузданости финансијских и осталих података и информација банке, као и њихове усклађености с прописима, унутрашњим актима и стандардима пословања, а чији је циљ обезбеђење сигурности и стабилности пословања банке.

Банка је дужна да функције система унутрашњих контрола из става 1. ове тачке успостави тако да величина и организациона и квалификациона структура тих функција одговарају величини банке, односно обиму и врсти послова које банка обавља, као и да број и структура запослених омогућавају ефективно и ефикасно вршење тих функција.

Банка је дужна да обезбеди да је вршење функција система унутрашњих контрола из става 1. ове тачке независно, као и да обезбеди избегавање свих активности или околности које могу негативно утицати на објективан рад тих функција.

Руководиоци функција из става 1. ове тачке, у случају да нису чланови органа управљања банке, сматрају се носиоцима кључних функција у смислу Закона о банкама и одлуке којом се уређују ближи услови и начин именовања носилаца кључних функција у банци.

Системом унутрашњих контрола банке обезбеђује се благовремено информисање организационих јединица банке и лица одговорних за управљање ризицима о уоченим недостацима, затим примена мера којима ће се ти недостаци отклонити, као и евентуалне измене система управљања ризицима кад је то потребно.“.

4. У тачки 39. став 1. одредба под 2) мења се и гласи:

„2) правила за одобравање и праћење пласмана на нивоу појединачних дужника и пружалаца кредитне заштите, на нивоу групе с лицима која се сматрају повезаним лицима, као и на нивоу лица повезаних с банком, у складу са износом и ризичношћу пласмана;“.

5. У тачки 42. став 7, тачки 55. став 3, тачки 56. ст. 2. и 4, тачки 57. ст. 1. и 2, тачки 58. став 1, тачки 59. став 1, алинеје прва и трећа, тачки 59. став 2. и тачки 59а. став 1. речи: „повезана лица“ у одређеном падежу замењују се речима: „лица која се сматрају повезаним лицима“ у одговарајућем падежу.

6. Тачка 64. мења се и гласи:

„64. Оперативни ризик је ризик могућности настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал банке услед пропуста (ненамерних и намерних) у раду запослених, неодговарајућих унутрашњих процедура и процеса, неадекватног управљања информационим и другим системима, грешака у развоју, неодговарајуће примене или употребе интерних модела и непредвидивих екстерних догађаја.“.

7. У тачки 78а. став 1. мења се и гласи:

„Ризик од прања новца и финансирања тероризма јесте ризик могућности настанка негативних ефеката на финансијски резултат, капитал или репутацију банке услед коришћења банке у сврху прања новца и/или финансирања тероризма и/или финансирања ширења оружја за масовно уништење.“.

8. У тачки 78б. додаје се нови став 1, који гласи:

„Управљање ризиком од прања новца и финансирања тероризма није у делокругу посебне организационе јединице банке у чијем је делокругу управљање ризицима банке у смислу Закона о банкама, већ друге посебне организационе јединице.“.

Досадашњи ст. 1. до 3. постају ст. 2. до 4.

У досадашњим ст. 2. и 3, који постају ст. 3. и 4, речи: „из става 1. ове тачке“ замењују се речима: „из става 2. ове тачке“.

9. После тачке 78в. додају се тачка 78г. и наслов изнад те тачке, који гласе:

„Ризик прекомерног степена задужености банке

78г. Ризик прекомерног степена задужености банке јесте ризик могућности настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал банке због постојећег или потенцијалног степена задужености који може довести до измена у остваривању пословног плана банке, као што је принудна продаја имовине услед које могу настати губици или прилагођавања вредности преостале имовине банке.

Банка је дужна да успостави политике и процедуре за идентификовање, мерење и праћење ризика прекомерног степена задужености и управљање тим ризиком.

Индикатори ризика прекомерног степена задужености банке су показатељ степена задужености, обрачунат у складу са одредбама упутства којим се уређује начин израчунавања укупног износа изложености банке које се укључују у обрачун показатеља степена задужености (левериџа), и неусклађеност између имовине и обавеза банке.

Банка је дужна да с посебном пажњом управља ризиком прекомерног степена задужености, узимајући у обзир потенцијално повећање тог ризика због смањења капитала услед очекиваних или реализованих губитака у складу с рачуноводственим стандардима, при чему банка мора бити у стању да поднесе низ различитих стресних догађаја у вези с тим ризиком.“.

10. Ова одлука ступа на снагу осмог дана од објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“, а примењује се 1. октобра 2025. године.

ИО НБС бр. 31
12. јуна 2025. године
Београд

Председавајућа
Извршног одбора Народне банке Србије
Г у в е р н е р
Народне банке Србије

Др Јоргованка Табаковић, с.р.